

ANUNCIAMENTUL.

Prima an 70 Lei = 140 Cca.
 Anul an 25 Lei = 50 Cca.
 Un număr 10 Lei = 20 Cca.
 După anul scade o de
 25 bani sau 50 ileri.
 Adresa p. stamp și la
 Consiliul Dirigent, 100.

ROMANUL

REDAȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zriay numărul 1-a
 INSERȚIUNILE
 se primesc la administrație
 și se facoză după text.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPĂOAZĂ.

Improprietărea în Ardeal.

— S'au început lucrările. Nu vă potriviți răuvoitorilor noștri. —

Exproprierea pământurilor preocupă deopotrivă și pe săteni, care urmează a primi pământul, cât și pe proprietari.

Această chestiune foarte delicată, agită spiritele, în special toamna și primăvara. Nerăbdarea sătenilor de a se vedea odată stăpâni pe pământurile ce li s'au făgăduit, e explicabilă. Cea mai mică întârziere, e explicată de ei ca o rea voință din partea conducătorilor.

Vom spune celor interesați că întârzierea a fost necesară. Sunt zeci de mii de iugăre catastrale cari trebuiesc împărțite. Acestea trebuie să fie măsurate, parcelate de către specialiști și pe urmă împărțite. Ingineri avem puțini. Puțini câți sunt au lucrat mult, dar n'au putut dovedi în greua sarcină ce li s'a încredințat. Oamenii muncesc zoriți, dar nu le poate cere nimeni, să lucreze și peste puterile lor. Când se apucă de o treabă, ei nu se pot împărți în patru și nici nu pot începe mai multe lucrări deodată. Un lucru bun nu se face fără oarecare zăbavă, aceasta o știe ori cine.

Pe lângă această greutate, care cade în seama inginerilor, vin celelalte mai mici, ce e drept, dar toate lucrările cer bună rânduială și multă chibzuință. Așa se fac toate într-o țară cu oameni de ordine și iubitori de dreptate și adevăr.

Sătenii însă, cum am spus că e și natural, sunt nerăbdători. Să reamintim că în adunarea dela Alba-Iulia, pe cuvântul de cinste li-s'a făgăduit împărțirea pământurilor. După aceea aproape că nu s'a mai vorbit de această chestiune, dar în timpul acesta la resortul agriculturii s'a lucrat, și când aproape nu se aștepta nimeni, s'a dat la iveală proiectul de împărțirea pământurilor. Au urmat apoi constăturile cu diferiți delegați, după aceea s'a ținut o mare adunare la care au participat reprezentanții țărănimii și numai în al treilea rând s'a discutat în Marele Sfat dela Sibiu.

După discuțiile dela Sibiu, proiectul de reformă agrară, aprobat și votat de membrii Marelui Sfat, a fost sancționat de rege și promulgat prin Monitorul Oficial și Gazeta Oficială.

Isprăvindu-se lucrările preliminarilor, s'a căutat a se forma instituțiunea prin care se poate plăti și trece pământul în mâinile noului proprietar.

O ordonanță a Consiliului Dirigent prevede că după 20 Octomvrie diferitele autorități dela sate trebuie să procedă la aducerea la îndeplinire a legii.

Căci să știe sătenii, că sunt și de aceia, care aștia împotriva ordinii de stat, numai ca să-și poată face ei mendrele. Iată, de pildă, o gazetă din Sibiu aduce știrea că notarul *ingur* din Cetatea de Baltă le-a spus sătenilor că pământul li se va da în arendă pe 6 ani, după care îl vor lua iarăși proprietarii.

Asemenea minciună nu va rămâne nepedepsită.

Știm că umblă printre săteni de aceia care văd cu ochii răi administrația românească, și scornesc fel de fel de minciuni. Datoria fiecăruia e să-i ia de guler și să-i ducă îndată înaintea autorităților, ca să-și primească pedeapsa cuvenită.

Vom spune sătenilor să nu se potrivească minciunilor și celor care vor să pescuiască

în apă turbure, ci ori de câte ori au vre-o nedumerire să se adreseze autorităților care sunt obligate să le dea toate lămuririle, căci așa au ordin dela Consiliul Dirigent.

Recomandăm deci tuturor să aibă răbdare, căci reforma se face și nu va rămâne nimeni nemulțămît; dar în acelaș timp cerem să nu se lase ademiniți de răuvoitorii patriei noastre.

Într'un număr viitor vom explica procedura legii.

C. Chiril.

Măsuri de ordine pe timpul campaniei electorale

— Funcționarii publici opriți de a lua parte activă în alegeri. Cum vor vota soldații. —

Resortul afacerilor interne a dat două ordonanțe privitoare la unele măsuri de ordine în timpul campaniei electorale și la dreptul de alegător al soldaților.

Prima ordonanță stabilește conduita pe care trebuie s'o aibă funcționarii publici în decursul campaniei, precum și în zilele de alegeri.

Funcționarii publici, spune ordonanța C. D., de stat, municipali și comunali, se vor abține dela orice amestec nelegal în mișcarea electorală, nu vor participa la convocarea și organizarea adunărilor electorale, nu pot fi președinți și notari ai acelor adunări, nu pot primi delegațiuni sau încredințări din partea lor.

Funcționarii publici nu pot să iee parte decât la acte, care le sunt impuse prin decretul lege electorală și ordonanțele de aplicare, având a fi păzitorii ordinii publice și ai legalității alegerilor.

Orice abuz săvârșit de către funcționari va fi urmărit pe baza normelor disciplinare și a celor de drept penal.

Alegătorii trebuie să păstreze ordinea în zilele de alegere, să respecte pe cei dintr'un alt partid și să evite orice fel de ciocniri. Nimeni nu are voie să împedice pe alegători, de a-și exprima liber votul după părerile lor.

În zilele de 1, 2, 3, 6, 7, și 8 Noemvrie a. c. toate cârciumile vor fi închise atât la sate cât și la orașe. Vânzarea de băuturi spirituoase e oprită în acele zile. Contravenienții vor fi pedepsiți cu amendă dela 1000 până la 5000 lei.

Soldații activi nu au dreptul de alegător, adică soldații care sunt în termen de serviciu.

Cum însă se găsesc mulți soldați mobilizați, aceștia dacă se vor afla în concediu sau în apropiere de cercul circumscripției lor de votare 10—15 km. cel mult, se vor putea prezenta la vot, fie militari, fie că s'ar îmbrăca în civil. Cei care sunt la unități, nu se vor putea prezenta la vot. Deasemenea ordonanța prevede că un soldat rezervist, care e mobilizat, poate fi propus candidat de deputat, faptul de a fi mobilizat neconstituind o piedică la aceasta.

Soldații mobilizați, care n'au putut vota, nu-și pierd dreptul de alegător, ei vor putea vota la alte alegeri.

Acestea sunt pe scurt normele aduse de consiliul dirigent.

Un șef de gară amenințat cu moartea.

Un fapt care nu poate fi trecut cu vederea, îl relatează „Unirea” din Blaj.

Ne vine foarte greu să vorbim de lucruri neplăcute, care numai spre onoarea celui ce le face nu pot fi.

Astfel „Unirea” scrie în ultimul număr ce ne-a sosit azi următoarele rânduri:

Că trenurile întârzie, că cutare omnipotent scoate sabia și vrea să-l străpungă pe șeful gării Teiuș pentru că l-a împedecat să meargă cu o locomotivă în primblare până la Alba-Iulia, înțelegem tot tras-împinsul de ieri este doară atotporuncitor astăzi.

Probabil că acel care a scos sabia ca să-l străpungă pe șeful gării Teiuș, e o persoană care singură nu vrea să fie confundată cu corpul din care face parte.

Dacă am proceda după cheful nostru, fiecare, atunci am distruge ordinea și legalitatea pentru care înțelegem a lupta.

Asemenea acte reprobabile nu fac onoare unui om, căci un om cu minte nu va încerca niciodată să aducă cea mai mică știrbire intereselor publice.

Cum muncesc germanii.

Interesează, după război, să știm cum lucrează diferite popoare, pentru a se reface de pe urma dezastrului. O statistică nu avem, și era chiar o imposibilitate de a se putea face. Din cetirile ziarelor, vedem că în toate statele europene, prima condiție impusă a fost micșorarea orelor de lucru. Opt ore de muncă e programul general. Nici o obiecție la această cerere dreaptă a muncitorilor. A trebuit să vină războiul, ca una din scumpele revendicări ale muncitorimei să fie realizată. Că se cer condiții de trai mai bune, că s'au sporit salariile etc., aceasta e datorită scumpetei generale, provenită din mii și mii de cauze în deajuns de cunoscute.

Refacerea a început, dar trebuie s'o mărțurisim, merge destul de greu. Multă lume s'a desvâțat a munci. Caută ocupații ușoare cu muncă puțină și câștig mult.

Țara care ne atrage atenția și care ne dă un exemplu e Germania.

Călătorii sosiți din Budapesta ne spun lucruri uimitoare.

În Germania se lucrează foarte mult. Toate fabricile sunt supra încărcate de comenzi americane, și acum în urmă engleze. Reprezentanți germani, circulă în toate părțile, angajează comenzi și se obligă a le preda în termenul fixat. Lucrătorul german lucrează 8 ore pentru el și 3 ca să-și plătească datorile.

Dar mai interesant, e faptul că un minister care ceruse să i-se facă oferte pentru niște mașini, a primit o ofertă franceză cu 65 franci; una italiană cu 65 lei și una germană cu 8 mărci. Deosebirea de preț e enormă, căci cum se poate ca aceeaș marfă, executată în aceleași condițiuni să aibă o atât de mare diferență de cost?

Oricât nu am voi să o spunem, exemplul Germaniei, care s'a pus pe muncă, e edificator. Cei care nu vor să rămână în urmă, trebuie să se pună pe lucru, căci altfel va scădea valoarea victoriei câștigată atât de scump.

I. Mircea.

Recrutările în Arad și Bănat.

În baza deciziunii ministerului regal Nr. 5036/1919 și 2715/1919 chiamă la arme pe toți tinerii de naționalitate română, născuți în anii 1896, 1897 și 1898 cari locuiesc pe teritoriul cercurilor de recrutare arătate mai jos.

Trupă.

a) Primarii comunelor au să conducă și să prezenteze deodată la comanda cercului de recrutare toți tinerii născuți în anii 1896, 1897 și 1898, cari se țin de comunele lor și sunt de naționalitate români.

Vor fi deci prezentați nu numai aceia, cari mai înainte au servit la armata comună, honvezi (Landwehr), infanterie cavalerie, artilerie, ori în alte servicii, ci chiar și aceia cari la recrutările austro-ungare au fost aflați neapți și cari până acum nu au făcut nici un serviciu militar. Despre cei cari zac în pat, să se aducă atestat dela medic. Oamenii vor fi prezentați cu o listă făcută după matricula de botez. În această listă se va motiva absența oamenilor neprezentați.

Oamenii cari la publicarea ordinului acesta nu locuiesc în comuna natală, vor fi prezentați împreună cu oamenii comunei în care locuiesc. Se vor induce însă pe o listă separată a „străinilor“, care va arăta și comuna natală a fiecărui „străin“.

b) Timpul și locul de prezentare a tinerilor (trupă) născuți în anii 1896, 1897 și 1898 este arătat după cum urmează:

Arad

la Comanda Cercului de recrutare Arad: 17 Noemvrie 1919 orașul Arad, 18 Noemvrie 1919 plasa Arad, 19 Noemvrie 1919 plasa Șiria, 20 Noemvrie 1919 plasa Pecica, 21 Noemvrie 1919 plasa Aradul nou, 22 Noemvrie 1919 plasa Nădlac, 24 Noemvrie 1919 plasa Periamos, 25 Noemvrie 1919 plasa Tornova, 26 Noemvrie 1919 plasa Mariaradna, 27 Noemvrie 1919 plasa Borossebis, 28 Noemvrie 1919 plasa Hălmagiu, 29 Noemvrie 1919 plasa Sân Nicolaul Mare.

Timișoară

la Comanda Cercului de recrutare Timișoara: 17 Noemvrie 1919 orașul Timișoara, 18 Noemvrie 1919 plasa Centrală Timișoara, 19 Noemvrie 1919 plasa Cena, 20 Noemvrie 1919 plasa Vinga, 21 Noemvrie 1919 plasa Pardani, 22 Noemvrie 1919 plasa Receaș, 24 Noemvrie 1919 plasa Bega, 25 Noemvrie 1919 plasa Lipova, 26 Noemvrie 1919 plasa Murăș, 27 Noemvrie 1919 plasa Jimbolia.

Lugoj

la comanda Cercului de recrutare Lugoj: 17 Noemvrie 1919 orașul Lugoj, 18 plasa Lugoj, 19 plasa Timiș, 20 plasa Buziaș, 21 plasa Făget, 22 plasa Deta, 24 plasa Ciacova, 25 plasa Banloc, 26 plasa Modos, 27 plasa Bozșă, 28 plasa Reșița.

Caransebeș

la Comanda Cercului de recrutare Caransebeș: 17 Noemvrie 1919 orașul Caransebeș, 18 plasa Caransebeș, 19 plasa Teregoava, 20 plasa Orșova, 21 plasa Vârșet, 22 plasa Orașița, 23 plasa Iam, 24 plasa Bozovici.

la Moldova Nouă Reședința plasei Moldova (comisia 2 a de recrutare) 22 Noemvrie 1919 plasa Moldova, 24 plasa Iam (comunele hotărâte de pretorul plasa Iam), 25 Bozovici și Orșova (comunele hotărâte de pretorii plășilor respective).

Imediat după afișarea prezentului ordin de chemare, pretorii plășilor Iam, Bozovici și Orșova, vor hotărî personal — față cu situația și împrejurările locale — cari comune urmează să meargă la Caransebeș pentru recrutare și cari la Moldova Nouă, pentru a se înfițișa înaintea celei de a 2 a comisii de recrutare — Numele acestor comune vor fi comunicate urgent, — de către pretorii respectivi, Cercului de recrutare Caransebeș care urmează a face înscrisele pregătitoare.

c) Se atrage atențiunea, că oamenii vor fi încorporați la regimente imediat după ce au fost constatați onți de serviciul militar. Oamenii vor avea deosebit în vedere la plecarea lor dela vetre, că au să-și înceapă serviciul militar.

Ofițeri — și ampoiați militari.

(Înțelegând și aspiranții)

de rezervă și de gloată cari sunt de naționalitate română și sunt născuți în anii 1877 până 1898 inclusive — au să plece 48 ore după publicarea acestui ordin la cercul de recrutare căruia aparține locul lor natal.

Scutiri.

Următorii ofițeri (înțelegând și aspiranții) și trupă sunt scutiți de a se prezenta și sunt considerați ca mobilizați pe loc fără a primi vre-o competență militară:

a) Toți lucrătorii minelor (băilor) și uzinelor de cărbuni, sare și fier;

b) Cei aplicați definitiv la căile ferate, la poștă, la telegraf, și la oficiile de stat și administrative române (lucrătorii cu ziua nu sunt scutiți de serviciul militar)

Șefii persoanelor numite sub a) și b) au să înainteze în timp de opt zile comandamentul cercului de recrutare o listă a persoanelor cari se află la ei și sunt absolut necesari serviciului lor.

Scutirea de mobilizare nu mai este valabilă îndată ce persoanele indicate sub a) și b) nu mai fac serviciile pentru cari au fost dispensate.

c) Studenții universitari, de teologie, de școli superioare tehnice, comerciale, industriale, agricole și de silvicultură — dacă aceste școli sunt echivalente cu studiul universitar.

d) Profesorii și învățătorii școlilor de stat sau școlilor confesionale.

Persoanele indicate sub c) și d) au să înainteze comandamentului cercului de recrutare al locului lor de naștere un document dela școală din care să se poată constata că într'adevăr cad în vr'una din condițiunile prevăzute sub c) și d) și iau parte la prelegeri, respective execută profesura.

Cei ce se află în străinătate vor înainta aceste documente pe calea ambasadelor.

Dispensări.

Întreținătorii de orfani, de mame văduve și de părinți săraci trecuți de 70 ani, au dreptul să ceară dispensarea de serviciul militar. Acest drept poate fi câștigat și din alte cauze grave, asupra cărora vor decide forurile militare în înțelegere cu cele administrative.

Această cerere o vor face însă numai după ce au intrat în serviciul militar, unde li se vor da deslușiri detaliate asupra documentelor necesare pentru dispensare.

Medici.

Comandamentul Corpului VII armata va chema la serviciul militar medici necesari dând ordine individuale către acei medici născuți în anii 1887 până 1898 cari se găsesc pe teritoriul cercurilor de recrutare amintiți mai sus.

Medicii cari cred că sunt neapți pentru serviciul militar au să plece 48 ore după afișarea acestui ordin la șeful sanitar al Corpului VII armată, pentru ca să se constate neapținutudinea și să nu fie chemați la serviciul militar.

Deodată cu publicarea acestui ordin întră în vigoare pedepsele legilor statarului pentru toți, cari nu îndeplinesc la timp acest ordin, pentru cari împiedecă executarea lui, sau vorbesc contra îndeplinirii ordinului și pentru cari deși au cunoștință de aceste crime nu fac fără întârziare arătare. Toți aceștia nu vor fi părtași la pământurile ce se vor împărți.

Cărți și reviste

— Revista copiilor și a tinerimei No 41 conține: Pentru Revista de C. G. Costa Foru. Kotia (Povestire rusească) Sfârșit. Trad. de N. Urechia. Povestea Oituzului (Versuri), de G. Tutoveanu. Pasărea A basră (Piesă), de Maurice Maeterlinck. Trad. de Elena Farago. Pagina Hazlie, de Banica. Judecata lui Akbar, de A. Codreanu-Nicuie-cu. Amenințare (Versuri), de Elena Farago. Poșta Redacției. Povestii din junglă. Cam să ne distram.

Pedepse aplicate contraveniențelor la ordonanțe.

Se aduce la cunoștință publică următoarele condamnări pronunțate dela Curtea Marțială a Div. 18:

1) *Reis Rudolf*, comerciant, din Caransebeș se condamnă la 2 ani închisoare și 5000 lei amendă pentru faptul de contravenție la ord. Nr. 21 și 25 modif. a C. T. Tr.

2) *Toth Gheorghe*, comerciant din Oroșháza se condamnă la 3 ani închisoare și 7000 lei amendă pentru faptul de contravenție la ord. Nr. 3 modif. a C. T. Tr.

3) *Fekécs Imre*, plugar din Endröd se condamnă la 15 zile închisoare și 20 coroane amendă pentru faptul de contravenție la ord. Nr. 3 modif. a C. T. Tr.

4) *Györi József*, ucenic, se condamnă la 2 ani închisoare pentru spionaj.

Curtea Marțială, Div 18.

Ordin circular

Nr. 5245.

Privitor la portul armelor.

Se reamintește prevederile ordonanței Nr. 3 din 1919 modificată în Maiu a. c. cu privire la arme și munițiuni ce s'ar găsi la persoane civile.

a) Este absolut interzis de a purta sau păstra arme de foc sau arme albe (săbii, baionete, iatagane, pumnale, bastoane cu spade etc.) precum și munițiuni sau explosive de orice fel (praf de pușcă, dinamită, ecrasită, cartușe, grenade etc.)

b) Acei care ar poseda asemenea arme și munițiuni sunt obligați a le preda celui mai apropiat Comandament militar în schimbul unei adeverințe.

c) Neexecutarea dispozițiunilor dela punctele a și b prevăd pentru vinovați cum și pentru acei care ar fi știut de existența lor la alte persoane fără a le fi denunțat, pedeapsa de 10 ani închisoare și 10000 (zece mii lei) amendă.

Având în vedere că pe alocurea se mai găsește munițiuni la persoane care declară că nu au cunoscut prescripțiunile ordonanței Nr. 3, pe baza dreptului ce ne confera art. 6 din legea stărei de asediu.

ORDONĂM:

1) Până la data de 30 Octomvrie 1919 se acordă ultimul termen de executare a prevederilor acelei ordonanțe.

2) Comandamentele de Garnizoane, Comandurile de Piață, Jandarmii și toți agenții forței publice vor ridica toate armele dela toți acei care nu au autorizație specială de a purta arma:

3) Toți acei care astăzi poartă arme în interesul obștesc (poliție, paznici de pădure etc.) și acei cari astăzi au permise speciale de a purta arme pentru interes personal fie dela autoritățile militare fie dela cele civile sau dela Pretorul Zonei de Supraveghere le vor păstra predând numai permisele ce au la Comandurile de Piață pentru locuitorii orașelor și Jandarmeria pentru locuitorii satelor.

4) Armele care au fost adunate de Jandarmi nu se vor înapoia fără ordinul Zonei de Supraveghere.

5) Zona de Supraveghere este singura autoritate în drept a autoriza pe viitor portul de arme.

Pentru viitor orice persoană particulară care are neapărat nevoie de a purta arma pentru siguranța lui personală sau a avutului său, vor adresa cereri scrise Comandamentului companiei de Jandarmi respective, care va cerceta, va da părerea în scris pentru fiecare caz, după ce va lua și opinia scrisă a Prefectului, o va înainta la Comandamentul Zonei.

Comandantul Zonei de supraveghere General de divizie ss Petala.

Șef de Stat Major
Lt Colonel ss. V. I. Badulescu

INFORMAȚIUNI.

— *Revenim supra ofițerilor prizonieri bolșevici, care au evadat zilele trecute din Cetatea Aradului.*

Au evadat aproape 100 de prizonieri. Alături ziuă s'a făcut de cinci ori apelul prizonierilor, și lucru ciudat la fiecare dată se constată o nouă lipsă.

Faptul ni-se pare grav și paza insuficientă.

Din informațiunile pe care le avem, reesă că opera de corupție a lucrat și de astădată. Ne permitem a ruga autoritățile în drept să facă cercetări serioase spre a descoperi pe vinovații, care merită să-și primească pedeapsa cuvenită.

Nu facem nici o indiscrețiune spunând acestea, dar înțelegem să ne facem datoria de buni români.

— *Pe ziuă de ieri nu a sosit în Arad nici un ziar din Capitală.*

Ne-am interesat la gară și am aflat că trenul dinspre București a sosit în mod regulat.

Care să fie cauza?

Aflăm că starea sănătății dlui V. Goldiș, ministru, care se aillă suferind, s'a îmbunătățit în mod simțitor.

— Proprietarii de tipografii din județele ardelene: Sibiu, Brașov, Treiscaune, Muraș-Turda, Târnava-mică, Odorheiu și din județul Caraș-Severin au format o Uniune în care Uniune sunt pe cale a intra și colegii din județe Hunedoara, Cluj, Bistrița-Năsăud și Turda-Arieș.

Reprezentanții județelor unite, au încercat să reînnoiască cu culegătorii vechiul tarif, încheiat în Budapesta și expirat la 30 August a. c., însă tratativele au eșuat. Sediul noiei Uniuni încă nu e stabilit. — Agendele Uniunii, a cărei statute sunt în pregătire, se vor conduce în mod provizor de către W. Krafft proprietar de tipografie, Gh. Popoșea, conducătorul tipografiei arhidiecezane în Sibiu și Adi Arpad, proprietar de tipografie în Târgul-Murașului la adresa cărora sunt a se trimite orice întrebări referitoare la chestiunile tipografice și în special în afacerea tarifului.

— Comitetul electoral al partidului național român din circumscripția Dej, va ține o adunare publică în ziuă de 28 Oct. a. c.

Cu acel prilej își vor ține discursurile de program d-nii dr. Romulus Micșea, candidat pentru cameră și dr. Ioan Vaida candidat la senat.

— Se atrage atenția tuturor candidaților pentru Cameră și Senat, că au a preda în sensul art. 39 al legii electorale, cu cel puțin 8 zile înainte de ziuă alegerii, președintelui comisiei electorale din respectiva circumscripție următoarea declarațiune:

Conformându-mă datoriei impuse prin art. 39 al legii electorale pentru Transilvania, Banat și părțile românești ungurene subseminatul declar înainte de a fi prezentat spre candidare, că sunt cetățean român, nu voi opta cetățenia unui alt stat, primesc să fiu ales deputat și — întrucât voi fi ales — voi prezenta certificatul de membru al Corpurilor legislative române și voi lua parte la lucrările Parlamentului român.

Data Semnatura legalizată la notar public ori judecătorește de ocol.

— Concertul pe care îl va da dra *Viorica Ursuleac* în seara de Sâmbătă 26 cor. la orele 8:30 în salonul dela „Crucea albă”, are următorul program:

Mozart: Aria din Figaro (Giunse al fiu în momento). *Liszt*: Über allen Gipfeln ist Ruh. *Reger*: Maria Wiegenglied *Caudella*: Mama, *Brediceanu*: Bagă Doamne luna în nor. *Puccini*: Aria din Butterfly *Rossini*: Cavatina din Barber. *Massenet*: Ouvre tes yeux bleus Aria din Manon. *Delibes*: Les filles de Cadix. *Dell'Acqua*: Villanelle.

Un incident la Budapesta.

Călători sosiți din Budapesta ne spun că Friedrich, președintele Consiliului de miniștri maghiar, a fost interogată de autoritățile noastre, care i-au cerut să-și precizeze atitudinea avută față de români la o întrunire publică, ce a fost convocată de domniașă.

Ni se afirmă că d. Friedrich a calomniat armata și poporul român.

În urma explicațiilor avute, d. Friedrich a fost lăsat liber.

Cazul a produs o neplăcută impresie în cercurile misiunii aliate.

S'a luat dispozițiunea ca pe viitor, la prezidenția consiliului, să facă de serviciu în permanență o gardă engleză.

Politica în Oradea-Mare

Oradea-mare 23. — Din inițiativa dlui dr. Vasile Chirvai, intelectualii români din Oradea-mare, s'au întrunit la 21 Octombrie în sala primăriei orașului, pentru a discuta asupra chestiunii alegerilor apropiate. Scopul întrunirii s'a dovedit a fi altul, decât a discuta programul partidului și a se supune cel puțin în momentele actuale disciplinei de partid.

Aderenții partidului național român de aici, nemulțumiți de felul cum a înțeles comitetul central al partidului național să propună candidații de deputat pentru Oradea, — voiau să-și impună voința lor contra hotărârii adusă de comitetul central din Sibiu.

Președintele întrunirii, d. Florian Stan, care credea că prezidează întrunirea partidului național. După ce a înțeles scopul prietenilor săi, a demisionat din demnitatea de președinte de scurtă durată și a părăsit sala. D. Stan a declarat că fiind aderent sincer și disciplinat al partidului, nu poate să prezideze și să conducă o ședință care e în contradicție cu buna sa credință.

Ședința a continuat, alegându-se alt președinte. În urma discuțiilor urmate majoritatea membrilor au votat contra candidaturii dlui dr. Aurel Lazar, în locul căruia au propus candidarea dlui dr. Iustin Ardelean.

Discuțiunile, cari de altfel dela început nu au urmat un ton academic, au deraiat în cele din urmă.

Neajungându-se la nici o înțelegere între cei prezenți, adunarea s'a dizolvat, dar a aclamat un nou candidat în persoana dlui dr. Madgiar (?)

Nu trebuie să urmeze nimeni greșelile trecutului și mai ales în momentele actuale e o adevărată lipsă de tact a provoca spectacole care dacă pot bucura pe unii, pe oamenii cinstiți îi desguștă.

Cor.

A sosit petrol.

— Un personaj misterios dăruiește Aradului 12 vagoane petrol. —

Poliția secretă a descoperit 12 vagoane de petrol, trimise prin contrabandă pe adresa de formă a dlui Maxim I. Vulcu.

Autoritățile competente au sechestrat întreaga cantitate de petrol, care urmează a fi încurând distribuit pe un preț minimal populațiunei.

Aradul va obține două iar județul 10 vagoane.

Cu toate că s'au făcut cercetări pentru a se descoperi autorul acestei misterioase expedițiuni, păgubașul nu vrea să dea nici un semn de viață.

În modul acesta Aradul se poate considera orașul fericit, de a cărui aprovizionare se îngrijesc persoane așa de generoase.

Mulțumim misteriosului și generosului personaj, și îl rugăm ca tot așa de discret să ne trimită cărbuni, sare, zahăr, lemne etc.

Alimentarea Aradului cu cărbuni.

Agentul comercial Ioan Ferdinand a făcut cunoscut senatului orașului Arad, că în schimb de alimente se află în situațiunea de-a putea furniza orașului cantitatea de cărbuni, de care are nevoie. D. Ferdinand are adică legături cu o mină de cărbuni, care nu eliberează cărbuni decât numai în schimbul alimentelor.

Orașul Arad, a raportat C. D. despre această ofertă și a cerut lămuriri asupra dispozițiilor ce le-a luat resortul aprovizionării. Până la sosirea răspunsului propunerea a fost lăsată în suspensie.

Fapte generoase.

Fetele Ileana și Aurora ale dlui colonel Barboși, fiind însărcinate din partea efortei școalelor secundare române din Arad, au colectat dela corpul ofițerilor diviziei I cavalerie, regimentele 93 și 109 de infanterie, a regimentului 9 de jandarmi și dela cercul de recrutare Arad, pentru copii săraci dela aceste școli, o sumă de aproape 1000 cor.

Pentru această generoasă faptă, donatorilor li-se aduc și pe această cale mulțumiri.

TELEGRAME.

Panică la băncile Elvețiene.

Zürich 25. Toate băncile elvețiene au scris un memoriu, adresat guvernului elvețian, în care solicită intervenția guvernului, pentru împedecarea continuiei scăderii a coroanei ungare. Aceasta o cer, spun băncile fiindcă le primejduiește existența, de oarece posedă cantități uriașe de bancnote austriace. (Ag. Dacia.)

Stărsitul Rusiei bolșeviste.

Stocholm 23. Din Helsingfors se anunță, că armatele generalului Denikin înaintează victorioase spre Moscova, făcând zeci de mii de prizonieri și capturând enorme cantități de muniții și arme, toate în cea mai perfectă stare. Trupele roșii se retrag în debandadă. În Moscova a izbucnit contrarevoluțiunea. (Ag. Dacia.)

Comertul liber în Jugoslavia.

Belgrad 23. — Alexanderu, prințul de coroană și regentul Serbiei, și-a exprimat voința, ca pe întreg teritoriul administrat de guvernul din Belgrad, comerțul să nu mai fie restrâns prin permise.

Asemenea importul și exportul să fie liber, pentru tot felul de materiale. (Ag. Dacia.)

Navigațiunea pe Dunăre în Ungaria.

Budapesta 23. — Comandantul comisiunii internaționale, însărcinat cu supravegherea navigațiunei pe Dunărea ungurească a făcut următoarele declarațiuni: *Toate vapoarele cari vor traversa Dunărea maghiară vor arbora steagul țării lor, alături de steagul comisiunii internaționale.* (Ag. Dacia.)

Genzurat: L. Luca.

UN NOU ZIAR POLITIC

În curând va apare la București, un mare organ politic, intitulat

„AVÂNTUL”

Ziarul acesta va face o politică cinstită și de interese generale, în afară de orice grupare politică din regat.

PROSPECT.

Subscrișii fundatori luăm inițiativa pentru întemeierea unei societăți pe acțiuni „George Baritiu” cu un capital de 1.000.000 lei, împărțit în acțiuni nominative de câte 100 lei acțiunea.

Sediul Societății este în Brașov cu sucursale în orașele principale din Ardeal.

Durata societății este nelimitată.

Scopul Societății este:

- Editarea de ziare,
- Inițierea unei case de editură, librărie, colportaj și agenție de publicitate.
- Inițierea de institute de arte grafice, zincografie, legătorie, cartonaje, papetărie și orice întreprindere în legătură.

Societatea va fi condusă de un consiliu de administrație de cel puțin 10 și cel mult 15 membri. Fundatorii își rezervă dreptul să numească pentru primul period de patru ani Consiliul de administrație. De asemenea își rezervă dreptul selecționării subscrierilor, ce se ofer. Censorii vor fi aleși de adunarea de constituire.

În adunările generale proprietarii alor 1-5 acțiuni au dreptul la un vot, dela 5 acții în sus după fiecare 10 acțiuni următoare mai primește un vot. Nimeni nu poate avea însă mai mult de 10 (zece) voturi. Băncile și societățile anonime vor fi reprezentate la adunarea generală printr'un singur plenipotențiat.

Acțiunile se pot subscrie în Brașov: la administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei” și la filiala „Albina”; în Zărnești la Banca „Creditul”; în Cohalm la Banca „Economia”; în Sighișoara la Banca „Târnavăna”; la Mediaș la Banca filiala „Albina”; în Făgăraș la Banca „Furnica”; în Șercaia la Banca „Șercăiana”; în Sibiu la Banca Centrală pentru industrie și comerț, la „Albina” și la „Lumina”; în Cluj la Banca „Economul” și „Vatra”; în Arad la Banca „Victoria”; în Blaj la Banca „Patria”; în Orăștie la Banca „Ardeleana”; în Dej la Banca „Someșana”; în Târgul Mureșului la Banca filiala „Albina”; în Lugoj la Banca filiala „Albina”; în Oradea-mare la Banca „Bihoreana”.

Autorizație specială de a primi subscrieri de acțiuni are preotul Aurel Nistor din Arpădac.

Terminul până când se primesc subscrierile de acțiuni este de 15 Nov. 1919.

La subscriere se plătește 30% din capitalul scris și câte 10 lei cheltuieli de fondare. Restul de 70% se va achita în două rate și anume la 1 Ianuarie 1920 și la 1 Aprilie 1920.

Fundatorii garantează solidar pentru sumele vărsate până la adunarea de constituire, care se va ține cel mai târziu până la 30 Nov. 1919 și care va fixa capitalul social, ținând seamă de subscrierile ce se vor face.

Brașov, la 22 Septemvrie 1919.

FUNDATORII:

Iuliu Maniu, șeful partidului național, Alexandru Vaida, ministru, Mihail Popovici, șef de rezort, Dr. George Balulescu, prefect, Dr. Vasile Saftu, protopop, Dr. Neculae Vecerdeș, prefect, Petru Popovici, prefect de poliție, Dr. Iosif Blaga, director, Ioan Pricu, director al Școlii com., Aurel Ciortea, profesor, Ioan C. Panțu, profesor, Axente Banciu, profesor, Pompiliu Dan, revizor „Creditul Technic” Tiberiu Eremie, inginer, Ioan Prișcu, preot, Aurel Nistor, preot și administratorul „Gazeta Transilvaniei”, Dr. Pompiliu Nistru, medic, Dr. Aurel Dobrescu, medic, Dr. Alexe Sulică, medic, Dr. Vasile Glăjar, avocat, Constantin Sfetea, editor-librar, Emil Socaciu, consilier municipal, Ioan Clopoțel, redactor șef, Virginu Șt. Iosif, redactor șef, Victor Braniște, secretar de redacție, Ilie Cristea, prof. și redactor, Ioan Brotea, redactor, Mihail Samari-neanu, redactor — la „Gazeta Transilvaniei”.

Ga 599-3

PUBLICAȚIUNE.

Musica Regimentului 88 Infanterie cu garnizoana în Sighetul-Marmației are nevoie de 1 Plutonier reangajat pe 5 ani, Sergenți reangajați și Caporali cu următoarele solde lunare:

Plutonier I. reangajare 56450 Lei.

Sergenți reangajați 47050 Lei.

Caporali reangajați 43450 Lei.

Ei vor primi îmbrăcăminte necesară de la Regiment.

Doritorii se vor prezenta la cancelaria Regimentului având actul de naștere și un act în care să dovedească gradul ce l'a avut în armata Austro-Ungară.

Mu 609

Cdtul Regimentului 88.

AVIZ.

Cantinele din cetatea Arad, cari se numesc „La baie” și „Grenadir” se dau în arândă pe un an, începând cu 1 Ianuarie 1919. Cei interesați vor avea să-și înainteze în scris Comandamentului cazarmei (cetate) până în 1 Noemvrie a. c.

Condițiunile mai apropiate se pot vedea în orele oficioase la biroul de geniu — „Timișoara”, filiala Arad-cetate, edificiul „garda principală”.

Comandamentul cazarmei (cetate)

Bi 590-10

Lt. Colonel Vlad.

Caut un practicant

pentru farmacia Erezilór lui Lichtensteiger. Ofertele să se adreseze conducătorului farmaciei Aurel Dima farmacist Simeria (Piski) Jud. Hunedoara. Di 601-1

CUMPĂR

ÎN ORICE CANTITATE SĂRMĂ DE FIER PENTRU LEGATUL PAIELOR. (Le 579)

IULIU LENGYEL
MĂESTRU-LĂCĂTUȘ. . . PIAȚA BOROS-BENI No 22.

PREPARATUL CEL MAI IDEAL CONTRA

ASUDATULUI DE MÂNI ȘI DE PICIOARE

E PREPARATUL

PUDRA „ANOSMIN” prețul — — — — 6 cor.

SPIRITUL „ANOSMIN” prețul — — — — 6 ”

USCĂ, ÎNCEATĂ MIROSUL ÎNDATĂ.

ÎNCEATĂ ASUDATUL.

Preparatele de sus le prepară conducătorul farmaciei RÓZSNYAY.

IULIU ASMANY, farmacist

A R A D, colțul pietei Libertății și colțul străzii Eötvös. Ro 204-40

IN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE VINURI ȘI PROPRIETARILOR DE VII.

Magazin permanent de butoaie pentru vin, de toate măsurile.

LUDOVIC BAUMANN, comerciant de butoaie. :: Arad, Piața Libertății No II.

Ba 553-20

Cetitiți și răspădiți ziarul

„ROMÂNUL”

ALEXANDRU MAÁR

fabrică de mături și perli

ARAD, STR. FRANCISC DEAK NR. 2.

liferează cu vagonul MĂ-

TURI DE TĂTARCĂ și PE-

RIILE cele mai fine cu pre-

țuri moderate și prompt.

A 586-3

Magazinul de articole textile

alui HUGÓ H. KÁLMÁN

Bulevardul Maria nr. 8.

In față cu biserică Minorților.

Depozit permanent de parchet, flanel, pânză (șifon) și de articole textile, numai pentru negustori revanzători. (Ka 592)

Creditul Technic Transilvănean

Societate anonimă pentru dezvoltarea și creierea de întreprinderi industriale.

Capital Lei 10.000.000.

Sibiu (clădirea băncii Albina).

Aduce la cunoștința publicului, că îndeplinind toate formele legale de constituire, își inaugurează operațiunile pe ziua de 1 Octomvrie 1919.

Primește propunerile de participare în instalațiuni industriale existente;

la parte la constituiri de Societăți destinate a înființa noi industrii;

Se ocupă cu procurare de mașini și materiale tehnice din țară și din străinătate;

Face operațiuni de bancă și transmițeri de acreditive la București prin:

„Creditul Technic”

Societate Anonimă Română.

Capital lei 10.000.000

București, Str. Marconi 3 (Palatul Soc. „Agricola”).

Consiliul de administrație:

Președinte: Andrei Bărseanu.

Vice-Președinte: Ing. Tiberiu Eremie.

Consilieri:

Ing. N. P. Ștefănescu

Gr. Goleșcu

Gr. Călinescu

Aristide Blank

Ing. C. P. Brăncușanu

Ing. Augustin Maior

Ing. St. Vidreghin

Dr. Ilie Beu

Ion Lepădatu

Dr. Felix Schallerus

Ing. E. Munteanu

Ing. I. F. Negruțiu

Dr. Octavian Vasu

Ing. V. Blășanu

Director General: Ing. Ch. Mladenovici.

Ce 563-4